

10 oktober
11 november 2020

DOOPS GEZIND HAARLEM

pp. 4-6
Fotogalerie De Gang

20 in 2020

twee-maandelijks magazine van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem

foto: Maureen Jonker | model: Esra

thuis
tips **2**

3

7

DG **8**
wees
huis

thuis tips

In coronatijd nemen we wat meer tijd voor een boek, gaan zoeken op Netflix of nemen wat extra tijd voor mooie muziek. In Doopsgezind Haarlem tips voor elkaar.

heldere, kleine roman

Vorig jaar las ik de debuutroman van Sander Kollaard (1961), *Stadium IV*. Een heldere, kleine roman uit 2015 met een heftig onderwerp. Begin dit jaar kwam zijn tweede roman uit. Ook dat was een zeer aangename verrassing. *Uit het leven van een hond* heeft namelijk alles in zich om een klassieker te worden. Opnieuw maar ruim 150 pagina's en weer met dezelfde lichte toon. Het beslaat het leven van een zaterdag uit het leven van Henk, een 56-jarige verpleegkundige. Het is een mild, levenslustig verhaal over een vermoeide, wat te zware man die probeert er het beste van te maken. Kortom, een vrolijk stemmend boek. Tot mijn genoegen vonden meer mensen het een prachtig boek want het won als outsider kortgeleden de Librisprijs Literatuur Prijs 2020.

Sander Kollaard, *Uit het leven van een hond*, uitgeverij Van Oorschot, 2020, € 20,- Harry Swaak

de poezenplaat

Het eerste pianoconcert van Tchaikovsky was één van de lievelingsconcerten van mijn moeder, dus ik heb het veel gehoord vroeger thuis. De platenhoes weet ik ook nog: er stond een poes op en daarom heette het bij ons de poezenplaat. Het is ook één van mijn meest favoriete concerten geworden. Het gaat nooit vervelen en lijkt hoe vaker je het hoort steeds mooier te worden. De manier waarop Lang Lang – een Chinese pianist – het speelt is zo vol gevoel, technisch perfect denk ik, al kan ik dat eigenlijk niet beoordelen, maar hij brengt de emotie zo mooi over, met elke noot en in prachtig samenspel met het orkest. Het ontroert me elke keer weer. Hieronder heb ik de link gezet om het via YouTube te kunnen beluisteren en zien. Er zitten wel advertenties bij maar die kan je snel overslaan. De interessante achtergrond van Lang Lang is te vinden op Wikipedia.

Lang Lang, Tchaikovsky – *Pianoconcert nr. 1 in bes mineur*, https://www.youtube.com/watch?v=YbgzBEy_puo
Christien van der Minne-Kaars Sypesteyn

bloedspannend

Het is een uitverkoopje en het lag lang op de nog-te lezen-stapel. Ten onrechte. Kurt Palka, een Canadese schrijver die in Oostenrijk opgroeide en in Afrika als journalist en filmmaker werkte, zet met zijn hoofdpersoon Helène Giroux een intrigerende dame neer. In 1939 komt ze met een luxe auto aanzeilen in een afgelegen Frans-Canadees dorp, maakt kennis met de pastoor, en pept de kerkmuziek op. De winden van de jaloezie en achterdocht beginnen te waaien en ze wordt van moord beschuldigd. Niet alleen wordt haar achtergrond als eigenaar van een gerenommeerde Franse pianofabriek onthuld, maar ook de reden van haar barre tocht naar de ijsvlakten van Noord-Canada. Over verlies, leven en dood en waartoe de liefde in staat is... Allesbehalve sentimenteel, en bloedspannend. •

Kurt Palka, *De pianobouwer*, vert. Inger Limburg en Lucie van Rooijen, uitgeverij Nieuw Amsterdam, 2015, € 19,99
Rineke Verheus-Nieuwstraten (leen het graag aan je uit)

Heeft u ook iets leuks gelezen, gezien of gehoord? Vertel het ons. We horen er graag meer over. U kunt uw bijdrage opsturen naar administratie@vdgh.nl

Duizend bloemen op mijn hoed

door Alex Noord

Eén van de mooiste gedichten die ik ken over Haarlem werd geschreven door oud-stadsdichter Sylvia Hubers. Het gedicht begint met de regel: 'Haarlem is duizend bloemen op mijn hoed'. Wat volgt is een lofzang op de stad. Bomans wordt genoemd en de Grote Markt natuurlijk: 'Haarlem is oud, waar nieuw op kan bouwen / wortels zo diep als de Bavo hoog is'.

Dit najaar wordt Haarlem 775 gevierd. Het is het verjaardagsfeest van de stad die in 1245 stadrechten kreeg van graaf Willem II. Vanwege corona zullen de feesten minder uitbundig zijn dan eerder verwacht. Desalniettemin zal op verschillende manieren stil worden gestaan bij dit jubileum. Begin dit jaar bezocht ik een conferentie onder de titel *De stad in de religie, de religies in de stad*. Het was een bijeenkomst die ging over verschillende

aspecten van stedelijk leven en welke rol religie in de stad kan spelen. Hoe kan een geloofsgemeenschap bijdragen aan de stad en meebewegen met ontwikkelingen die er zijn? Lukt het om aan te sluiten bij de creativiteit die een stedelijke omgeving zo eigen is? Al lijkt dat nog niet zo vanzelfsprekend, want in de bijbel heeft de stad twee verschillende gezichten. Aan de ene kant is het de plek van vervreemding. Je hoeft maar aan bijbelse plaatsnamen als Sodom en Gomorra, Babel en Jericho te denken en je weet genoeg. In de stad vindt veel onheil plaats. Tezelfdertijd wordt in de bijbel de andere kant van de stad en stedelijk leven belicht. De stad is ook de plaats van hoop en verwachting. Dat alles samengebond in het beeld van het hemelse Jeruzalem waarnaar in het laatste bijbelboek Openbaring wordt uitgezien.

De stad met haar twee gezichten. Ze zijn nog altijd herkenbaar, tot op de dag van vandaag. De stad is soms een poel van ellende, op haar beste momenten is het een feest. Het is de Haarlemse Markt op zaterdagochtend, de Bavo in de verte, het uitzicht over het Spaarne. Een terrasje in de zon. Spannend is het je af te vragen wat een geloofsgemeenschap de stad te bieden heeft als een plaats van ontmoeting en verbinding. Te denken valt aan hoe in een kerkelijke gemeenschap mensen een gezicht en een naam krijgen en hoe hun levens worden verbonden aan aloude verhalen. Maar ook wordt in historische kerkgebouwen de stilte bewaard. Het zijn monumenten van geloof die herinneren aan de generaties voor ons.

'Haarlem is duizend bloemen op mijn hoed', zo schrijft de dichter. Kan een geloofsgemeenschap hier en daar het verschil maken voor de stad en één van de bloemen op de hoed van haar inwoners zijn? Of, in hoeverre is dat nu al het geval? Het zijn mooie vragen om eens over na te denken. •

20 in 2020

Evelien Henstra in gesprek met fotograaf **Maureen Jonker**

Maureen Jonker portretteerde Haarlemse jongeren die 20 jaar zijn geworden of worden in 2020. Om deze portretten met elkaar te verbinden heeft zij een aantal elementen in elke foto laten terugkomen. Die elementen bestaan uit herkenbare patronen en kleuren.

de fotograaf

Maureen (geboren in 1994) woont en werkt in Utrecht en is in 2017 afgestudeerd aan de kunstacademie (de HCU) in de richting Fine Art (autonoom beeldende kunst). De creatieve kant heeft haar altijd aangesproken; al in haar jeugd was ze bezig met tekenen, websites bouwen en experimentele fotografie.

‘voor mij zijn twee elementen belangrijk: de geportretteerde en de ruimte daaromheen’

Ze ziet zichzelf niet als fotograaf, maar als beeldkunstenaar. Wel is fotografie een medium waar ze graag mee werkt. Sinds haar afstuderen werkt ze nu een paar jaar als zelf-

standige. Ze heeft een aantal fotoprojecten gedaan. In haar beeldende kunst werkt zij graag met het thema ‘menselijk lichaam/mens’ en dit vertaalt zich binnen de fotografie naar een voorkeur voor portretten. Verder houdt Maureen van architectuur en dat ziet zij vooral als kunst als achtergrond voor portretten. Voor de noodzakelijke inkomsten heeft ze nog een baan naast haar kunstprojecten, maar haar streven is dat het uiteindelijk iets meer samenkomt. Ze hoopt commerciële (foto)projecten te kunnen gaan doen, zodat het meer te combineren is. Dit jaar ontving ze een bijdrage van een kunstfonds, dus dat is in elk geval heel stimulerend.

opzet portretserie

Voor de fotoserie ‘20 in 2020’ zette Maureen Haarlemse jongeren, die dit jaar 20 jaar zijn geworden of nog worden, op de foto. Ze heeft daarbij gewerkt met bepaalde terugkerende patronen en kleuren. ‘Ik wilde toch op de een of

andere manier een connectie leggen tussen de verschillende portretten, ondanks de verschillen in de geportretteerden, zodat er uiteindelijk één geheel ontstaat. Voor mij als kunstenaar/fotograaf zijn twee elementen belangrijk: De geportretteerde en de ruimte daaromheen (de achtergrond). Ook bij mijn beeldend werk is dat het uitgangspunt: Wat zegt de omgeving over de geportretteerde? Welke elementen/objecten roepen welke associaties op? Hoe kan ik iemand in een ruimte plaatsen zonder haar/zijn identiteit te verliezen?’

Als terugkerende elementen in de foto’s heeft Maureen gekozen voor een vlak met een rode kleur, een grafische print met blokken en geabstraheerde architectuur. Dit zijn elementen die goed passen in de omgeving en tegelijkertijd een eigen zeggingskracht hebben. Hierdoor kon ze als fotograaf spelen met de overeenkomsten en tegenstellingen in het beeld.

installaties

Het is niet voor het eerst dat Maureen met gecreëerde achtergronden (installaties) heeft gewerkt. In dit project waren ze nog relatief klein. Meestal zijn ze ruimer en dan zijn het echt stukjes decor waar ze haar model in zet. In dit geval was het ondanks de kleinere omvang toch erg uitdagend om te experimenteren wat bij de geportretteerde past; iets dat voor de één heel goed werkt kan voor de ander minder passend zijn.

modellen vlnr Maartje | Myrthe | Hannah | Victor & Puck en op p.6 Tamar

De fotogalerie is weer open sinds de sluiting vanwege de coronacrisis! Vanaf 6 september is de expositie zo in 2020 te zien. Vanwege de RIVM-richtlijnen is een openbare opening, zoals doorgaans plaatsvindt, niet mogelijk geweest. Het is een besloten opening voor genodigden geweest. U kunt in de komende periode de expositie wel bekijken tijdens de reguliere openingstijden. De expositie is te zien t/m 8 november.

www.fotogaleriedegang.nl

is de kerkomgeving herkenbaarder dan op de andere, maar over het algemeen zijn het vrij abstracte beelden geworden. Voorafgaand aan de fotoshoot had Maureen aan iedereen gevraagd kleding aan te trekken die comfortabel voelt en op basis daarvan heeft ze ter plekke gekeken welke locatie het beste zou werken. Vooraf had ze meestal wel een concrete installatie voorbereid en ze had enkele objecten bij zich, maar daar heeft ze telkens steeds ter plekke nog weer wat in aangepast.

de jongeren

De geportretteerde jongeren heeft Maureen via Haarlemse jongerenorganisaties benaderd. Per persoon had ze

ongeveer 45 tot 60 minuten de tijd en dat gaf haar ook de gelegenheid om kennis te maken met de jongeren. De overeenkomst was dat veel van deze twintigers aan het begin van hun studietijd staan en in sommige gevallen ook op het punt staan om Haarlem te verlaten om in hun studiestad op kamers te gaan wonen. De toekomst wordt door de meesten als kansrijk gezien. Verder hebben de jongeren uiteraard allemaal hun eigen, verschillende verhaal. Naar Haarlem wordt over het algemeen als een stad met binding en mogelijkheden gekeken; het idee bestaat dat de meesten wel willen blijven hangen of na hun studietijd weer willen terugkeren. ●

onder de loep

Joep Stassen

kerkhonger

Afgelopen zondag zat ik er opeens weer. Bekend zonlicht viel door de hoge ramen neer op bekende plekken op de vloer en pilaren. Gekraak van de vloerplanken, de geur van hout en oud en een handjevol gemeenteleden. Alles heel normaal en vertrouwd. In een impuls had ik me zaterdagavond laat per mail aangemeld. 's Ochtends nog even gekeken of ik geweigerd zou worden in verband met de beperkte toegang. Geen bericht is goed bericht, redeneerde ik en dus stapte ik op de fiets.

Ik ben al die weken niet geweest. In het begin omdat ik niet de plaats van iemand anders wilde innemen. Anderen hebben er vast meer behoefte aan, dacht ik. Later was het ook gemakzucht. Het kwam mij wel goed uit en ik gebruikte de vrije zondag om de tuin in te gaan. Kerkhonger had ik niet. Maar nu dus kennelijk wel.

De kerkzaal is op de wolkentafel en een paar stoelen na, leeg. Ik neem plaats op een verdwaalde stoel in de ruimte. Mijn buurman rechts zit 12 meter verderop. Ik tel zeventien kerkgangsters. De dienst is voorbereid door enkele leden. We nemen de tien geboden onder de loep. Er wordt ons gevraagd of we ze alle tien kennen. Samen komen we tot negen; de derde, de naam van God niet ijdel gebruiken, zijn we collectief vergeten.

Wat opvalt is dat een gebod als 'gij zult geen geweld gebruiken, niet jegens uzelf, een naaste of de natuur' of zo iets, ontbreekt. Maar dit is het Oude Testament en dat is niet vies van geweld. In het Nieuwe, met de Bergrede, wordt dat rechtgezet met zinnen als 'je andere wang toekeren' en 'heb je vijanden lief'. Typisch Jezus.

Ik mijmer terwijl het orgel speelt. Dick en Yu zijn er allebei. Alsof ze geen kans voorbij willen laten gaan om te spelen. Gretig gaan ze van orgel naar kistorgel naar vleugel. Als broer en zus naast elkaar spelen ze hand in hand de muziekstukken. Vier handen, veertig vingers, geen tijd te verliezen. Orgelmuziek was eigenlijk niet aan mij besteed. Lawaaiig, eentonig en kerkelijk. Maar nu ik hier zit besef ik dat ik dat, het meest van alles, heb gemist. ●

ongezien Haarlem

In Fotogalerie De Gang komt een tentoonstelling met de mooiste inzendingen van de fotowedstrijd 'Ongezien Haarlem'. In het kader van het Doopsgezind Zomerprogramma is er door Marisa Baretta een mini-fotocursus gegeven. Tussen de cursusdagen mocht je het fototoestel mee naar huis nemen. Er zijn door de 10 cursisten heel veel foto's gemaakt. Welke ingezonden worden verklappen we niet. Hier een collage van ons werk.

Deelnemers waren Anke, Hennie, Sofia, Riek, Caroline, Jos, Helma, Sjoukje, Safwan & Mariette.

De wezen van deze tijd

Het Weeshuis der Doopsgezinden is een vermogensfonds: een stichting met een eigen vermogen waaruit initiatieven voor jeugd in achterstandssituaties worden gesteund. Het is opgericht in 1634 en gaat steeds mee met de tijd.

door **Edzo Huisman & Lieuwe Koopmans**

FAS-project van Het Witte Bos, dat gesteund wordt door het Weeshuis der Doopsgezinden – www.wittebos.nl

geïntegreerde aanpak

► De Stichting Rhiza werkt sinds 10 jaar in de Townships van Zuid-Afrika. Zij wil de extreme armoede daar bestrijden door middel van een geïntegreerde aanpak van de problemen. Zij besteedt in haar aanpak aandacht aan zorg, onderwijs en het opstarten van kleine ondernemingen door jonge mensen. Er wordt veel tijd gestoken in het inzetten van de lokale bevolking. Daardoor krijgen de initiatieven een goede lokale inbedding.

► Ruim dertig procent van de gevangenen in Nederland is jongvolwassene (18 tot 29 jaar oud). Gevangenzorg Nederland zet zich in om hen en hun achterblijvende familieleden te begeleiden tijdens en na detentie. Het Weeshuis ondersteunt cursussen voor jongvolwassenen waarin gesproken wordt over de verregaande gevolgen van criminaliteit. Deelnemers worden zo gemotiveerd om verantwoordelijkheid te nemen en waar mogelijk actie te ondernemen om schade te herstellen.

‘een groep binnen de asielaanvragers in Nederland is slachtoffer van marteling en ander ernstig geweld’

► Onder de mensen die in Nederland asiel aanvragen, bevindt zich een bijzondere groep: zij die slachtoffer werden van marteling en ander ernstig geweld. Door het opgelopen trauma of door schaamte blijken sommigen van hen niet in staat om hun verhaal over te brengen bij de Immigratie en Naturalisatiedienst. Hun asielverzoek wordt afgewezen. Het instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek, immo, doet forensisch medisch onderzoek naar de fysieke en psychische gevolgen van marteling en geweld. Het levert daarmee een belangrijke bijdrage aan een zorgvuldige asielprocedure en de bescherming van mensenrechten. Het Weeshuis ondersteunt het immo door financieel bij te dragen aan onderzoek bij jongeren.

oud & nieuw

Twee jaar geleden informeerden wij de leden van de VdGH in een algemene

ledenvergadering over het werk van het Weeshuis. Sindsdien is ons werk voortgegaan. Oude projecten worden voortgezet, nieuwe projecten dienen zich aan. In het jaar 2019 werd ruim 3 miljoen euro gedoneerd aan in totaal 228 projecten. Ruim de helft van de toegekende aanvragen kwam uit Nederland. Het andere deel werd besteed aan projecten in het buitenland.

Telkens weer is het een enorme uitdaging om de projecten op hun waarde te beoordelen. Het fonds is de afgelopen jaren steeds verder geprofessionaliseerd en er is een aantal hooggekwalificeerde adviseurs aangesteld, dat het bestuur adviseert over individuele aanvragen en beleidsvoorstellen voorbereiden. Over de ontwikkeling van het giftenbeleid vond in de afgelopen jaren een intensieve gedachtewisseling plaats. Dit blijft in ontwik-

keling door onder meer uitwisseling binnen het bestuur over de betekenis van onze historie, het volgen van actualiteiten, nieuwe inzichten over wat werkt, organisaties die versterken en ervaringen die zijn opgedaan.

Twee vragen staan steeds centraal: ‘Wie zijn de wezen van deze tijd?’ en ‘Welke aanpak biedt de beste resultaten voor deze kinderen?’

wie zijn de wezen van deze tijd?

Om dicht bij de wortels van het Weeshuis te blijven, vinden we het belangrijk om op deze vraag een antwoord te geven. In ons gesprek komen verschillende groepen boven drijven, die allemaal onder één noemer samenvallen; kinderen in kwetsbare situaties. Het gaat dan onder andere over vluchtelingenkinderen, jongeren in de gevangenis, kinderen met een lichte verstandelijke beperking, weeskinderen in het buitenland en kinderen die te maken hebben met lichamelijk of geestelijk geweld.

welke aanpak biedt de beste resultaten voor deze kinderen?

Bij de aanvragen die we binnenkrijgen, kijken we of er gekozen wordt voor een aanpak die strookt met huidige (wetenschappelijke) inzichten en overeenstemt met onze eigen ideeën. Zo weten we inmiddels dat initiatieven waarbij kinderen zoveel mogelijk thuis of een op thuis lijkende situatie worden ondergebracht veel beter effect voor deze kinderen hebben dan plaatsing in een instelling. Ook weten we dat een geïntegreerde aanpak van de verschillende problemen, zoals in het voorbeeld van Rhiza, meer uitzicht geeft op duurzame oplossingen.

De mate waarin een project geworteld is in de lokale gemeenschap is een andere belangrijke factor die bijdraagt aan succes op de langere termijn.

keuzes maken

Onder andere deze criteria helpen ons om te bepalen aan welke projecten we wel een bijdrage leveren en aan

twee vragen staan steeds centraal: ‘wie zijn de wezen van deze tijd?’ en ‘welke aanpak biedt de beste resultaten?’

welke niet. In de loop van de afgelopen jaren sluiten we steeds vaker partnerschappen met organisaties die qua aanpak nauw aansluiten bij onze visie. Wij zeggen dan voor meerdere jaren een substantiële bijdrage toe en we volgen dit op de voet. Wanneer dit mogelijk is, bezoeken we de projecten. In andere gevallen bezoeken de projectorganisaties ons of krijgen we uitvoerige rapportages.

hulp in tijden van corona

Tot slot krijgen we in tijden van nood ook tal van aanvragen voor noodhulp. Ook nu in deze tijd van Corona kloppen organisaties aan onze deur. Uiteraard gelden hier andere criteria voor; de nood is altijd hoog en acuut. Ook daarin ondersteunen we bij voorkeur ons vertrouwde organisaties. We kennen hun werkwijze en weten dat het geld op de goede plaatsen terecht komt. ●

Mocht je na het lezen van deze korte impressie van het werk van het Weeshuis meer willen weten; op onze website www.weeshuisderdoopsgezinden.nl vind je meer informatie. Daar vind je ook ons jaarverslag. Uiteraard kan je ook een van de bestuursleden persoonlijk aanschieten.

Edzo Huisman is voorzitter en Lieuwe Koopmans bestuurslid van het Weeshuis.

Sneel is weer gestart. Op de foto hierboven zie je de 1e Sneel bijeenkomst op gepaste afstand. Spellencircuit met behulp van grijpstok of 1,5 m lat.

verhalenboom

In de ruimte van de Verhalenboom is een muurschildering geschilderd door Miranda op basis van de al eerder geschilderde boom van Asun. Verder is de ruimte heringericht en kan multifunctioneel ingezet worden. De prachtige schildering nodigt uit tot nieuwe dromen. Neem gerust een kijkje!

Voor wie niet weet waar het is: bij de ingang Frankstraat 24 is een trap naar boven en daar is de ruimte van de Verhalenboom.

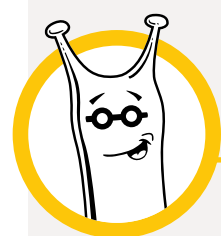
pre-Sneel weer gestart!

Op 28 augustus verzamelden we in het jongerenhuis Sneel voor een wandeling, een spel en een picknick in de Haarlemmerhout. De bijeenkomsten in september stonden vooral in het teken van het maken van foto's voor de foto-expositie in De Gang.

Natuurlijk worden er altijd wat nieuwe creaties gemaakt tijdens de Crea Bea

uurtjes. En verstopperij in de kerk, hoe oud je ook bent, het blijft populair!

Plannen zijn er genoeg. We hopen op een Lego Paradijs en een ijsbaan- en dierentuinbezoek en een keertje zwemmen. Helaas is in het coronatijdperk niets zeker. Zo kan er niet gekookt worden in Sneel. Maar dat lost zich ook weer op door bijvoorbeeld

Sneel is de verzamelnaam voor het jeugd- en jongerenwerk van de Doopsgezinde Gemeente Haarlem (VDGH). Er wordt van alles georganiseerd, voor iedereen van 4 tot 30+. Kijk voor het gehele aanbod op www.sneel.nl bij 'groepen'.

Jeugd- en jongerenhuis Sneel
Peuzelaarsteeg 4
2011 HV Haarlem, 023 534 34 08
sneel@vdgh.nl

foto's: Sneel jongeren

eten van huis mee te nemen. Gelukkig zijn Pre Sneel kids flexibel en is het belangrijkste het samen zijn! ●

mededelingen

wijk zuid

- De kerkdiensten in de Kleine Vermaning moeten helaas, net als die in de Grote Vermaning, in afgeslankte vorm plaatsvinden. Voorlopig mogen er nog maar 15 personen tegelijk in het kerkje, daarbij zijn ook al de predikant, de organist en de koster gerekend. U kunt zich opgeven bij Corrie Grimme, 025 241 36 57 of grimme@xs4all.nl
- De koffieochtenden moeten helaas nog worden uitgesteld.
- De Bijbelkring begint de derde dinsdag van september, van 10.00 tot 11.30 uur. Daarna iedere derde dinsdag van de maand. Onderwerp wordt 'Het kerstverhaal' (boekje door Peter-Ben Smit). U kunt zich opgeven bij ds. Alex Noord, 023 743 69 65 of ajnoord@vdgh.nl
- Op 28 oktober om 20.00 uur komt Kathleen Ferrier samen met haar man vertellen over Hong Kong. U kunt zich opgeven bij Marijke de Jong, 023 528 71 47 of mmdj@ziggo.nl
- Op 24 november 's middags geeft Peter-Ben Smit een lezing over zijn boekje 'Het kerstverhaal'. U kunt zich opgeven bij Els de Haas. 023 533 39 42 of e.haasmisset@upcmail.nl
- Het geplande concert van 18 oktober kan als gevolg van de coronamaatregelen niet doorgaan. Ondanks al deze beperkingen hopen we u toch te ontmoeten en wensen we u vooral gezondheid en ook geduld toe!

wijk noord

In Noord is de Bijbelkring ook in september begonnen met hetzelfde thema als in zuid. De bijeenkomsten vinden plaats op iedere eerste woensdag van de maand van 10.30 tot 12.00 uur. In de Mennokapel. U kunt zich opgeven bij Alex Noord, 023 743 69 65 of ajnoord@vdgh.nl

collectedoelen

- oktober: *Ndls. Bijbelgenootschap*
Het werk van de 151 bijbelgenootschap gaat door, ondanks het coronavirus

Spaar en Hout, prachtig gelegen aan het Spaarne, is van oorsprong Doopsgezind

dat rondgaat over de wereld. Angst voor besmetting leidde ook in Nederland en België tot drastische maatregelen, die de economie een zware klap gaven. De serie 'Bijbelgenootschappen in coronatijd' laat zien hoe het coronavirus het wereldwijde bijbelwerk beïnvloedt. Het virus hindert, maar maakt ook nieuwe initiatieven los: van een Facebook-wedstrijd voor kinderen (Jordanië) tot een bijbelse Muppetshow en muurschilderingen (voor Palestijnse kinderen), van een Marcus-evangelie in gebarentaal (Thailand) tot digitale bijbelstudie met gevangenen (Guatemala) en steun aan vluchtelingen (door het Surinaams Bijbelgenootschap).

- november: *De Corona Task Force*
Voor hulp in Coronatijd aan doopsgezinde gemeentes op het zuidelijk halfmond. Een commissie bestaande uit vertegenwoordigers uit elk continent die projecten van de kerken financieel ondersteunt met maximaal \$ 10.000,- per project. De commissie werkt samen met de meeste Noord-Amerikaanse en Europese doopsgezinde hulporganisaties om te voorkomen dat sommige kerken dubbel krijgen en andere niets.

in memoriam

Tonny Dalm-Oliemans

Op 17 juli overleed het lid van onze gemeente zr. Dalm. De afgelopen jaren was zij een trouw bezoeker van de

kerkdiensten in Spaar en Hout, eerst samen met haar man, later alleen. Zij genoot van deze vieringen – van het pianospel, het samenzijn en de verdieping in geloof. 'Een mens heeft dat zozeer nodig', zei ze me eens. Na het overlijden van haar man Wim, die jarenlang organist was in de VDGH, was er het gemis en waren er de vele goede herinneringen die zij verhaalde en koesterde. Kerkmuziek was de grondtoon in hun leven geweest. Samen hebben zij daarvan genoten. Het kaarsje van haar leven brandde langzaam uit. Ze zal worden gemist, door de kinderen en kleinkinderen in de eerste plaats, maar ook binnen Spaar en Hout met haar trouwe aanwezigheid. Dat muziek haar nu ook over de grens van dood en leven heen mag dragen. Zij ruste in vrede.
ds. Alex Noord

in memoriam

Jan Vreeken

Het televisieteam van de EO streek voor het programma 'Geloof, Hoop en Liefde' in Haarlem neer. Over de vraag aan medewerkster Diana van Stem in de Stad wie in het programma zou moeten komen, hoefde ze niet na te denken. En zo zag je dankzij haar Jan Vreeken in beeld komen. In zijn scootmobiel rijdend richting Groenmarkt.

Later zie je dat hij aan tafel zit met een van zijn vrienden. Een man uit Azerbeidzjan, die mede dankzij Jans hulp statushouder is geworden. Jan krijgt van Diana een grote letter ‘G’ aangeboden. De G staat voor Geloof. Jan denkt of verstaat G van God en reageert: ‘Nou kijk, God is een ingewikkelde kwestie. Voor mij gaat het om gelijkheid van alle mensen voor God.’ Het klinkt in de uitzending, die via YouTube terug te zien is, als een credo van geloven in de praktijk. Zijn echte geloofsbelijdenis schreef Jan in 1942. Hij werd daarop door ds. Leendertsz. gedoopt. Als een geloofsopdracht kreeg hij de volgende woorden mee uit de Tweede Korinthe-brief: *De oude volken bouwden stenen tempels. Jezus Christus leerde ons dat wijzelf een tempel van de Schepper zijn. Jan Vreeken, ik doop je in het vertrouwen dat jij in je leven een standvastige tempel van God zult zijn.* Als gemeente hebben velen van ons mogen ervaren dat Jan de uitdaging op geheel eigen wijze heeft aangenomen en volbracht. Hij was vanaf 1967 lid van de kerkenraad, hij was penningmeester van de zendingscommissie, was zeer betrokken bij de vredesbeweging en aanverwante activiteiten en vertegenwoordigde op bijzondere wijze het dopers geluid bij de oecumenische beweging Stem in de Stad. Op 6 augustus 2020 hebben we in kleine kring in dankbaarheid het leven van Jan Vreeken herdacht in de aula aan de Bergweg in Bloemendaal. Daar is zijn lichaam aan de aarde toe-

vertrouwd. Kinderen en kleinkinderen mogen zich getroost voelen met de blijvende herinnering aan vader en opa en inspiratie putten uit zijn geloofs-vertrouwen metterdaad.

Sybout van der Meer

in memoriam

Bart Koopmans

Zoon van ds. Lieuwe Koopmans en Janna Koopmans en een broer van o.a. Lieuwe. Hij werd geboren in Temina-boean op Nieuw-Guinea in de jaren dat zijn ouders daar als doopsgezind zendelingenechtpaar gestationeerd waren. In 1969 werd zijn vader als predikant in Haarlem beroepen. Het gezin Koopmans vestigde zich in Heemstede. Bart ging hier naar de zondagsschool, de jeugdkerk en catechisatie. Hij werd in Haarlem gedoopt. Bart was een fervent toneel-speler. Zo speelde hij mee in ‘de liefde van de zeven poppen’, indertijd geregisseerd door Marijke Kots als eerste toneelvoorstelling in haar theatertje. In diezelfde tijd was Bart heel actief binnen de AKC. Hij leidde vele zeilkampen en kampen in Giet-hoorn. Als dienstweigeraar vertrok hij rond 1980 naar Friesland. Hij vervulde zijn vervangende dienstplicht in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. In dit werkveld zou Bart zijn hele leven blijven werken; eerst als verpleegkundige, later als leiding-gevende. Friesland zou hij ook nooit meer verlaten. Hij ontmoette daar zijn

wel en wee

vrouw, kreeg er een dochter en leerde zichzelf (opnieuw) Fries. Uiteindelijk vestigde hij zich in Gorredijk. Hier overleed hij op 5 augustus op 60-jarige leeftijd.

Lieuwe Koopmans

in memoriam

Rob Vallenduuk

Op 14 augustus overleed het lid van de Grote Kerkenraad Rob Vallenduuk. Rob was verschillende perioden lid van de Dienende Kerkenraad en in de periode 2008-2015 lid van de Commissie Archief & Bibliotheek. Zijn familie had diepe wortels in de Haarlemse doopsgezinde gemeente. Hij ging er prat op familie te zijn van de tekenaar Abraham Vallenduuk (1778-1856), een Haarlemse doopsgezinde tekenaar/etser. In december 2005 schreef Rob in het Mededelingenblad over zijn herinneringen aan de tocht in Friesland tijdens de hongerwinter op kosten van de Doopsgezinde Ziekenverpleging. Rob was bovenal een beminnelijk en betrokken mens. Hij heeft een boeiend werkzaam leven gehad waarover hij heel bescheiden was. Zeilen was zijn passie. Als hij enthousiast werd kreeg hij pretoogjes en genoot hij zichtbaar. Ook in de laatste moeilijkere periode in het zorgcentrum kon ik dat waarnemen. We wensen zijn vrouw let, de kinderen en kleinkinderen kracht toe in het verlies. Zijn gedachtenis zij tot zegen.

ds. Alex Noord

in memoriam

Wim Hooning

Op 20 augustus stierf het trouwe lid van onze gemeente Wim Hooning. Met ontroering ging in onze kring het bericht van zijn overlijden rond. Wim had binnen onze geloofsgemeenschap een bijzondere plaats. Hij was als mens speciaal, met een buitengewoon levensverhaal. Zijn jeugd jaren waren niet gemakkelijk. Hij leed verliezen die zwaar op hem bleven drukken. Toch zullen we hem vooral herinneren als een man vol humor die altijd bereid was een praatje te maken. Als Wim

ergens binnenkwam gebeurde er iets. Hij was warm en vertrouwd, vol humor en speciaal. In zijn leven heeft hij hard gewerkt. Het autobedrijf had zijn passie. Mensen gingen evenwel vóór het werk. Hij stond voor iedereen klaar met een kop koffie en een luisterend oor en goede raad. In de herdenkingsdienst werd psalm 23 gelezen. Het was zijn tekst. Wim was een diepgelovig mens. God herkende hij in de mensen om hem heen. Mensen die met hem meegingen, ook op zijn laatste reis. Hij zal worden gemist, deze mens. Natuurlijk in de eerste plaats binnen de kring van kinderen en kleinkinderen die zo vol liefde over hun vader en opa spraken. Maar ook binnen onze kring. Hij was trouw aanwezig in de kerkdiensten en in de bijbelkring en op eigenlijk alle bijeenkomsten die binnen de vDGH werden georganiseerd. Indrukwekkend was hoe voor de begrafenis de rouwauto nog een rondje maakte langs de Kennemerstraat waar Wim vele jaren woonde en werkte.

Tientallen mensen brachten Wim de laatste eer. We gedenken hem met liefde en eerbied. Een geliefd mens ging heen. We weten hem nu geborgen bij God.

ds. Alex Noord

overleden

• mw. Tonny Dalm-Oliemans
17 juli 2020, leeftijd 92 jaar
te Haarlem

• dhr. Jan Vreeken
1 augustus 2020, leeftijd 98 jaar
te Haarlem
• dhr. Bart Koomans
5 augustus 2020, leeftijd 60 jaar
te Gorredijk
• dhr. Rob Vallenduuk
14 augustus 2020, leeftijd 82 jaar
te Sassenheim
• dhr. Wim Hooning
20 augustus 2020, leeftijd 79 jaar
te Haarlem •

TEE Haarlem Abraham Bart Stobbelaar

Hagar en Ismael (bij Genesis 16)

Abraham zoekt zijn weg naar het onbekende. Het onbekende dat je zou kunnen omschrijven als een leven in gerechtigheid en trouw. Hij geeft gehoor aan de stem om op weg te gaan. Waarheen? Land van belofte, maar wat houdt dat in: integer menszijn. Onmogelijk, en toch. Hij gaat, samen met Sara, zijn vrouw. Heeft die bestaanswijze wel toekomst als dat spoor van integer menszijn telkens doodloopt op de actualiteit van de dag? Want geen zoon. Onvruchtbaar bestaan. Dat is niet dat Sara geen kinderen kan krijgen, immers later blijkt het tegendeel. Onvruchtbaar bestaan betekent vooral: steeds opnieuw geconfronteerd worden met het absurde van het bestaan. De weg van integer menszijn, de weg van anders zijn en denken en handelen dan de weg van de zelfhandhaving, lijkt niet vol te houden. Sara ziet als enige oplossing haar dienstster Hagar aan Abraham ter beschikking te stellen om bij haar een zoon

te verwekken. Immers de weg waaraan zij beiden zich toegewijd weten moet voor de toekomst gewaarborgd blijven. Hagar wordt zwanger. Er ontstaat jaloezie, zelfs afkeer bij Sara. Ondanks dat het haar idee was vernedert zij Hagar en stuurt haar weg, de woestijn in. Daar bij de bron wordt Hagar gevonden door de bode van de Eeuwige die haar de geboorte aankondigt van een zoon: Ismaël. Is hij nu degene die de weg van het verbond zal gaan, dus de zoon die de weg van de Eeuwige verbeeldt? Hij is tenslotte zoon, de eerste zelfs, van Abraham. Uit het vervolg zal blijken, deze niet. Dus afgewezen? Integendeel, en zo werkt het ook niet. Het geboorteverhaal van Ismaël laat nu juist zien dat er van afwijzing, in ieder geval van God uit, geen sprake is. De naam Ismaël betekent veelzeggend: God hoort. En wat roept Hagar uit bij de bron: Jij bent ‘God Die-mij-ziet’. Zo gaat die bron dan ook heten: Bron van de ‘Levende Die-mij-ziet’. Een soort eeuwig teken van het tegengestelde van afgewezen zijn. Ismaël, al gaat hij straks andere wegen dan de nog niet geboren Isaak, beiden zijn zonen van Abraham. Dat de zogenaamd afgewezen erbij hoort zal dus moeten blijken en waargemaakt gaande de weg van de stem. Dat wordt dan ook tegelijk de uitdaging voor allen die de weg van Abraham, de weg van de woorden die opgeschreven staan, willen gaan. •

door Herman Heijn

Op 13 september ging het activiteitenseizoen van start. Vanwege de coronacrisis niet met een vrolijke dienst in een volle Grote Vermaning, maar met een unieke korte viering in de Peuzelaarsteeg.

Discoteken, nachtclubs, festivals, maar ook kerken worden hard getroffen door de coronacrisis. Alles waarmee we normaal gesproken samen kerk zijn, is ons uit handen geslagen en dat gaat ook nog wel even duren. Hoe moeten we 'in Gods naam' elkaar ontmoeten als we niet eens mogen zingen, elkaar niet gewoon mogen begroeten, ons moeten aanmelden en noem maar op? Zo langzamerhand wordt het haast onmogelijk om dat te doen waar we goed in zijn en waar we bovenal zeer aan gehecht zijn. Anderzijds zijn we niet voor één gat te vangen en worden we uitgedaagd om nieuwe vormen te ontwikkelen.

voorgangers & dwarsliggers

De startzondag was een hoopvol voorbeeld van zo'n nieuwe vorm. Om half elf vertrokken er van verschillende locaties in het centrum van Haarlem kleine teams om inspiratieplekken in de stad te bezoeken. Plekken die zelfs de meest doorgewinterde Haarlem-freaks niet eens kennen. Plekken die je lieten kennismaken met inspirerende Haarlemmers, zoals rabbijn De Vries en de animatiefilmer Gerrit van Dijk. Een extra element was het om even samen Groene Mug te zijn en onderweg vuilnis in te zamelen. Deze mini-pelgrimage eindigde in de Peuzelaarsteeg waar een 1,5 meter opstelling was gemaakt. Er stonden broodjes klaar, de winnende Groene Muggen kregen een beker en er

'wij zijn niet voor één gat te vangen'

werd een korte viering gehouden. Een kwartet zong, er werd gebeden en gelezen uit de bijbel en er werd een hagenpreek gehouden. Als bijbellezing was gekozen voor de wonderbare spijziging. Het verhaal over twee vissen en vijf broden die meer dan vijfduizend zielen wisten te voeden. In alle vier de evangeliën uit het Nieuwe Testament wordt dit verhaal verteld, maar alleen de evangelist Lucas vermeldt de naam van de plaats waar dit wonder gebeurd is: Betsaida. Dat betekent 'huis van de vissers'. Het doet herinneren aan Bethlehem: 'huis van het brood'. Brood en vis passen in dit verhaal.

Peuzelaarsteeg

Ook de Peuzelaarsteeg heeft een betekenis, die komt van het werkwoord 'peuzelen'. Dat is zoiets als met kleine hapjes aandachtig eten. Het wonder van 13-09-20 is dat dankzij de coronacrisis de Peuzelaarsteeg zijn bestemming vond. Links en rechts met 1,5 meter tussenruimte zaten jong en oud heerlijk in de zon te peuzelen. Het grootste wonder, het wonder boven wonder was: weer even het gevoel te hebben samen kerk te zijn. •

de Heerenkamer

door Janneke Kanbier

Het zal niemand bevreemden dat ook voor de DK de coronatijd alles op de kop zet. Allerlei zaken waar we normaal mee bezig zijn kunnen niet doorgaan of worden uitgesteld. En net op het moment dat je denkt weer een beetje normaal te kunnen beginnen, komen er via de pers nieuwe inzichten op de proppen waardoor alles weer stilgezet wordt. Ventilatielijnlijnen maken dat er weer minder kan. Koren die in onze kerk oefenen, waaronder onze eigen cantorij, en die in september zouden beginnen moesten weer afgezegd worden. En het aantal deelnemers aan een kerkdienst werd teruggebracht tot 20 in de Grote en 15 in de Kleine Vermaning. Op dit moment bekijken we de mogelijkheden voor digitale kerkdiensten en live streamen, zodat degenen die niet lijfelijk aanwezig kunnen zijn toch op een eenvoudige manier de dienst thuis kunnen volgen. Al beseffen we dat niet

iedereen van deze mogelijkheid gebruik kan maken.

aan het werk

Ondanks het feit dat er heel veel dingen niet doorgaan zijn er nog steeds veel vrijwilligers binnen onze gemeente druk bezig. Wij kregen van Rineke Verheus een inventarisatielijst van het roerend erfgoed in ons kerkgebouw. Zij heeft hier samen met Annamarië de Weerd heel lang aan gewerkt. En wij zijn blij met het resultaat. Er is in ons gebouw veel waardevols te vinden. Oude dingen waar we trots op mogen zijn, maar waar we ook zuinig op moeten zijn. Zo werd er ontdekt dat er veel roerende zaken zijn waar nodig onderhoud aan gepleegd moet worden. Sommige zaken waren dringend en moeten op korte termijn hersteld worden om teloorgang tegen te gaan. We zijn Annamarië en Rineke dankbaar voor de tijd die ze hierin gestoken hebben.

ledenvergadering

Zoals al eerder is gecommuniceerd zal eind 2020 alsnog de uitgestelde ALV plaatsvinden. De uitnodiging met een datum en de agenda zult u nog ontvangen. Onderwerpen op deze avond zijn natuurlijk de jaarverslagen, de financiën, waaronder het jaarverslag van 2019 en de begroting voor 2021. Ook zal de werkgroep reglementen met een voorstel komen. Vorig jaar zijn we begonnen met het houden van een speciale financiële avond, waar het financieel jaarverslag grondig behandeld werd. Op deze avond konden geïnteresseerde leden wat dieper ingaan op de financiën. Dat doen we nu weer. Dat betekent dat de financiën uitgebreid aan bod komen op de financiële avond en alleen op hoofdlijnen op de ALV. Tenslotte zullen we op de ALV de vertaling van de zoombijeenkomsten en de visiebijeenkomst van juni jl. aan u voorleggen. •

kerkdiensten

aanvang 10.30 uur,
tenzij anders aangegeven

Kom je naar de kerk? Geef het wel even door, dan zetten we een stoel voor je klaar! Dit kan bij de kosterij: 06 52 65 30 30 of per mail: kosterij@vdgh.nl. Voor de Kleine Vermaning kan je je opgeven bij Corrie Grimme: 025 241 36 57 of grimme@xs4all.nl. Opgeven voor kerkdiensten is nodig totdat het RIVM laat weten dat het niet meer hoeft. Dat zullen we dan in de Nieuwsbrief, op Facebook en op de website vermelden.

zondag 27 september
Grote Vermaning ds. A.J. Noord

zondag 4 oktober
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
Kleine Vermaning zr. C.C. Verheus-
Nieuwstraten

zondag 11 oktober
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
themadienst

zondag 18 oktober
Kleine Vermaning ds. A.J. Noord

zondag 25 oktober
Grote Vermaning dienst voorbereid
door leden

zondag 1 november
Grote Vermaning ds. A.J. Noord
Kleine Vermaning br. W.N. Grimme

zondag 8 november
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
themadienst

zondag 15 november
Kleine Vermaning ds. A.J. Noord

zondag 22 november
Grote Vermaning ds. A.J. Noord,
ds. H.S.J. Heijn & zr. A. Blom
herdenking overledenen

zondag 29 november
Grote Vermaning ds. H.S.J. Heijn
1e advent, avondmaal

zondag 6 december
Grote Vermaning ds. A.J. Noord
Kleine Vermaning br. A.P.R. Fanoy

adressen

Grote Vermaning
Frankestraat 24, 2011 HV Haarlem
Kleine Vermaning
Postlaan 16, 2101 VE Heemstede
Spaar en Hout
Kleine Houtweg 139, 2012 CG Haarlem

vervoer naar de diensten

Kunt u niet zelfstandig naar de diensten komen dan kunt u gebruik maken van Ataxi. De heer Ali Mobayen van Ataxi brengt u van en naar de kerk. Ataxi is een eenmansbedrijf, dus als het kan vooraf reserveren. Dit doet u op nummer 06 24 59 07 99. U hoeft niet af te rekenen. Als u zegt dat u bij de VDGH hoort gaat de rekening automatisch naar de administratie en wordt betaald uit het 'taxifonds'. Schroom niet te bellen, het is ervoor!

gebedsgroep en -intenties

Iedere 2e en 4e zondag van de maand is er vóór de dienst in de bibliotheek een gebedsgroep. U kunt binnenlopen

vanaf 10.00 uur. Gebedsintenties voor de voorbeden kunt u sturen naar administratie@vdgh.nl

stiltemeditatie iedere woensdag

Voor een inspirerend stiltemoment halverwege de week bent u iedere woensdag van harte welkom in de Doopsgezinde Kerk. De ingang is vanaf de Grote Houtstraat 43, bij De Gang, naast De Wereld van Jansje. Van 9.00 tot 9.30 uur. Komt u op tijd? De deur sluit om 9.00 uur.

www.stadskloosterhaarlem.nl

nieuwsbrief

Zo eens in de twee à drie weken verschijnt er een digitale Nieuwsbrief. Helaas hebben we van lang niet iedereen het mailadres. Wilt u voortaan de Nieuwsbrief ook ontvangen, dan graag een mailtje naar administratie@vdgh.nl

colofon

Doopsgezind Haarlem is een tweemaandelijks uitgave van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem
redactie Herman Heijn & Willemien Ruygrok
druk Drukkerij Trepico, Nijkerk
foto's Herman Heijn, tenzij anders vermeld

oplage 900

ontwerp & opmaak Susan de Loor,
Kantoordeloer Haarlem

Het volgende nummer verschijnt op zaterdag 28 november 2020.
Kopij uiterlijk donderdag 22 oktober zenden aan: communicatie@vdgh.nl of aan:

VDGH Frankestraat 24, 2011 HV Haarlem, telefonisch contact 023 532 18 83. Een vrijwillige bijdrage voor Doopsgezind Haarlem is welkom op rekeningnummer NL82 ABNA 05 61 23 48 76 t.n.v. de Verenigde Doopsgezinde Gemeente te Haarlem, o.v.v. 'Doopsgezind Haarlem'.

© VDGH 2020